

Številka: 018-163/2025-6

Datum: 2. 2. 2026

SKLEP

Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil (v nadaljevanju: Državna revizijska komisija) je na podlagi 39. in 70. člena Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (Uradni list RS, št. 43/2011 s sprem.; v nadaljevanju: ZPVPJN) v senatu Sama Črveka kot predsednika senata, dr. Mateje Škabar kot članice senata in Aleksandra Petrovčiča kot člana senata v postopku pravnega varstva pri oddaji javnega naročila »*Dobava materialov za izdelavo debeloslojnih talnih oznach*« in na podlagi zahtevka za revizijo, ki ga je vložil vlagatelj D.A.R.G., d. o. o., Vodice (v nadaljevanju: vlagatelj), ki ga zastopa Odvetniška družba Prebil in Majstorović, o. p., d. o. o., Ljubljana (v nadaljevanju: pooblaščenec), zoper ravnanje naročnika DARS, Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji, d. d., Celje (v nadaljevanju: naročnik), 2. 2. 2026

odločila:

1. Zahtevku za revizijo se ugotovi tako, da se razveljavijo vsi elementi referenčnega pogoja in načina dokazovanja izpolnjevanja referenčnega pogoja, kot izhajajo iz točke 5.2 d) iz poglavja 1 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila. V preostalem delu se zahtevki za revizijo zavrne.
2. Naročnik je dolžan vlagatelju povrniti stroške v višini 4.643,07 eurov v 15 dneh po vročitvi tega sklepa, po izteku tega roka pa z zakonskimi zamudnimi obrestmi do plačila. Višja stroškovna zahteva se zavrne.

Obrazložitev:

Vlagatelj je v postopku oddaje javnega naročila (objava obvestila o naročilu 7. 10. 2025 na portalu javnih naročil, pod št. objave JN007852/2025-EUe16/01, in 7. 10. 2025 v Dodatku k Uradnemu listu Evropske unije, pod št. objave 656761-2025), ki ga naročnik vodi po odprtem postopku (točka B.1 obvestila o javnem naročilu), 14. 10. 2025 na portalu eRevizija, kar je pred potekom roka za predložitev ponudb, kot ga je naročnik sprva določil (12. 11. 2025 do 9. ure; točka B.6 obvestila o javnem naročilu), vložil vlogo »*Pritožba zoper razpisno dokumentacijo*« z dne 14. 10. 2025, ki po vsebini predstavlja zahtevek za revizijo v smislu ZPVPJN, in pozval naročnika, da »*umakne nesorazmerne in nelogične zahteve*«, saj naj bi ravnal nezakonito z določitvijo referenc (1. točka zahtevka za revizijo), zahteve za predložitev dokazil o meritvah in vplivu zimske službe na talne

označbe (2. točka zahtevka za revizijo) in nekaterih tehničnih specifikacij (3. točka zahtevka za revizijo). Naročnik je z dokumentom »Odločitev« št. 313/2025-MM-000240/2025-rev z dne 24. 10. 2025, ki ga je vložil 24. 10. 2025 na portalu eRevizija, odločil, da »zahtevi vlagatelja iz točke 1. in 2. zahtevka za revizijo, da naročnik zahtevi ugotovi in sicer na način, da naročnik razveljavi del razpisne dokumentacije Poglavlja 1 – Navodila ponudnikom za izdelavo ponudbe, v točki 5.2 (d)« (I. točka izreka) in »zavrne se zahteva vlagatelja iz točke 3. zahtevka za revizijo, da naročnik zahtevku ugotovi in sicer na način, da razveljavi del razpisne dokumentacije Poglavlja 2 – Tehnične specifikacije in ponudbeni predračun, v Tabeli 2, v delu, kjer so določene zahteve za Koeficient odbojne svetlosti (R_L) – nočna vidnost v suhih razmerah v času uporabe in zahteve za Faktor svetlosti (β), in sicer inicialne vrednosti in vrednosti v času uporabe« (II. točka izreka). Ker je vlagatelj v smislu prve povedi iz drugega odstavka 29. člena ZPVPJN zahteval začetek revizijskega postopka, je o zahtevku za revizijo (vloži »Pritožba zoper razpisno dokumentacijo« z dne 14. 10. 2025) v delu, v katerem vlagatelj ni uspel, odločila tudi Državna revizijska komisija in ga s sklepom št. 018-128/2025-8 z dne 27. 11. 2025 v tem delu zavrnila.

Naročnik je po sprejemu odločitve o zahtevku za revizijo (dokumentom »Odločitev« št. 313/2025-MM-000240/2025-rev z dne 24. 10. 2025) in medtem ko je potekal revizijski postopek v zadevi št. 018-128/2025, spremenil dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila v delu, na katerega se je nanašal del zahtevka za revizijo, ki mu je ugodil, in tako spremenjeno dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila poslal v objavo kot dodatek št. 1. Dodatek št. 1 je dostopen prek povezave iz točke B.2 obvestila o javnem naročilu – popravek, ki je bil objavljen 7. 11. 2025 na portalu javnih naročil, pod št. objave JN007852/2025-EUe16/01-P01, in 7. 11. 2025 v Dodatku k Uradnemu listu Evropske unije, pod št. objave 740125-2025.

Vlagatelj je 4. 12. 2025 na portalu eRevizija, kar je pred potekom na novo določenega roka za predložitev ponudb, ki je veljal v času vložitve zahtevka za revizijo (15. 12. 2025 do 9. ure; točka B.6 obvestila o javnem naročilu; objava obvestila o naročilu – popravek 20. 11. 2025 na portalu javnih naročil, pod št. objave JN007852/2025-EUe16/01-P02, in 20. 11. 2025 v Dodatku k Uradnemu listu Evropske unije, pod št. objave 770712-2025; s to objavo je bil objavljen dodatek št. 2), vložil zahtevek za revizijo z dne 4. 12. 2025 ter predlagal razveljavitev posameznih delov iz dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila in naložitev naročniku, da odpravi ugotovljene kršitve, uveljavljal pa je tudi povrnitev stroškov. Vlagatelj je uveljavljal, da so spremenjeni referenčni pogoji, dokazila za dokazovanje izpolnjevanja referenčnega pogoja in zahteva za preverjanje kakovosti določeni nezakonito.

Naročnik je s sklepom št. 313/2025-MM-000240/2025-rev3 z dne 16. 12. 2025, ki ga je vložil 16. 12. 2025 na portalu eRevizija, zahtevek za revizijo in zahtevo za povrnitev stroškov zavrnil.

Naročnik je 16. 12. 2025 prek portala eRevizija Državni revizijski komisiji posredoval zahtevek za revizijo in dokumentacijo.

Vlagatelj se je z vlogo z dne 19. 12. 2025, ki jo je vložil 19. 12. 2025 na portalu eRevizija, opredelil do navedb naročnika v odločitvi o zahtevku za revizijo in pojasnil, zakaj se z njimi ne strinja, pri čemer je tudi navedel, da je naročnik prezrl, da je pri odločitvi o prejšnjem zahtevku za revizijo z dokumentom »Odločitev« št. 313/2025-MM-000240/2025-rev z dne 24. 10. 2025 ugodil zahtevku za revizijo, ker je ugotovil nezakonitost referenčnega pogoja iz točke 5.2 d) iz poglavja 1 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila in z njim povezanih dokazil, vendar je namesto odprave kršitev sporno ureditev ohranil po vsebini, jo le terminološko preoblikoval in dodatno razširil, kar je nedopusten obvod lastne odločitve. Vlagatelj je še navedel, da se naročnik »do te bistvene procesne kršitve v sklepu sploh ne opredeli, temveč jo v celoti ignorira, kar samo po sebi zadostuje za razveljavitev izpodbijanega sklepa«. Vlagatelj je uveljavljal povrnitev še nadaljnjih stroškov.

Po pregledu posredovane dokumentacije ter preučitvi navedb vlagatelja in naročnika je Državna revizijska komisija na podlagi razlogov, navedenih v nadaljevanju, odločila, kot izhaja iz izreka tega sklepa.

Vlagatelj že drugič vlaga zahtevek za revizijo v razpisni fazi, pri čemer tudi v tem zahtevku za revizijo izpodbija določitev referenčnega pogoja iz točke 5.2 d) iz poglavja 1 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila in z njim povezanih dokazil, saj naj naročnik po ugoditvi zahtevku za revizijo, vloženem 14. 10. 2025, z dodatkom št. 1 in 2 ne bi odpravil očitanih kršitev v zvezi s tem, dodatno pa izpodbija še zahtevo za preverjanje kakovosti, ker naj bi jo naročnik z dodatkom št. 1 bistveno spremenil. Naročnik se ni strinjal, da bi z določitvijo spornih določb kršil Zakon o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/2015 s sprem.; v nadaljevanju: ZJN-3).

Četudi naj naročnik ne bi odpravil očitanih kršitev v zvezi z referenčnim pogojem iz točke 5.2 d) iz poglavja 1 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila in z njim povezanih dokazil po tem, ko je ugodil zahtevku za revizijo, ki ga je vlagatelj vložil 14. 10. 2025, temveč naj bi to ureditev še postrožil, kar je uveljavljal vlogi z dne 19. 12. 2025 (IV. točka, str. 2), ima vlagatelj zagotovljeno pravno varstvo, saj se omejitev iz prvega odstavka 16. člena ZPVPJN ne nanaša na vlagateljev položaj. Ne glede na odgovor, ali je naročnik dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila v spornem delu spremenil (vlagatelj je sicer uveljavljal, da jo je postrožil), prvi odstavek 16. člena ZPVPJN kot izjemo od nezmožnosti navajanja istih kršitev predvideva položaj, »če [naročnik] ponavlja isto kršitev«. Pri tem je treba dodati, da se Državna revizijska komisija, ker je naročnik v teh delih dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila zahtevku za revizijo, ki ga je vlagatelj vložil 14. 10. 2025, ugodil, v sklepu št. 018-128/2025-8 z dne 27. 11. 2025 ni opredelila do spornih delov dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila in tako sama kršitev v zvezi s temi deli dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila v sklepu št. 018-128/2025-8 z dne 27. 11. 2025 ni ugotavljala, za odločanje o zahtevku za revizijo, ki ga je vlagatelj vložil 4. 12. 2025, pa Državni revizijski komisiji ne more biti odločilno, kaj je naročnik odločil v prejšnjem predrevizijskem postopku. Državna revizijska komisija namreč v tem revizijskem postopku odloča o zahtevku za revizijo, ki je bil podlaga za začetek novega postopka pravnega varstva.

Vlagatelj je v vlogi z dne 19. 12. 2025 še opozoril (IV. točka, str. 2), da je naročniku v zahtevku za revizijo, ki ga je vložil 4. 12. 2025, očital tudi, da je sporne dele dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila »ohranil po vsebini« in jih še postrožil kljub drugačni odločitvi o zahtevku za revizijo, ki ga je vlagatelj vložil 14. 10. 2025, vendar se naročnik »do te bistvene procesne kršitve v sklepu sploh ne opredeli, temveč jo v celoti ignorira«. Vlagatelj s to navedbo smiselno opozarja na drugi odstavek 28. člena ZPVPJN, ki določa, da mora naročnik pri odločanju o zahtevku za revizijo upoštevati navedbe vlagatelja in se do njih opredeliti ter utemeljiti svoja stališča. Državna revizijska komisija ni ugotavljala, ali je treba drugi odstavek 28. člena ZPVPJN tolmačiti tako, da se nanaša tudi na navedbe, kot jih je izpostavil vlagatelj, saj tudi morebitna opustitev opredelitve do vlagateljevih navedb vlagatelju ne more samodejno omogočiti uspeha z zahtevkom za revizijo. Državna revizijska komisija namreč v revizijskem postopku odloča o utemeljenosti zahtevka za revizijo (prim. prvi in drugi odstavek 39. člena ZPVPJN v povezavi s prvim odstavkom 38. člena ZPVPJN), ne pa o utemeljenosti naročnikove odločitve o zavrnitvi zahtevka za revizijo, kar je mogoče potrditi tudi z obstojem instituta molka naročnika (gl. prvo poved iz četrtega odstavka 28. člena ZPVPJN). Če je namreč podan molk naročnika, vlagatelj pa zahteva začetek revizijskega postopka po drugi povedi iz četrtega odstavka 28. člena ZPVPJN, Državna revizijska komisija lahko sprejme za vlagatelja ugodno odločitev le, če je zahtevek za revizijo utemeljen, ker je vlagatelj navedel taka dejstva in predlagal take dokaze, da je mogoče ugotoviti kršitev iz postopka javnega naročanja, ki vpliva na izvedbo javnega naročanja, ne pa že zgolj zaradi ugotovitve molka naročnika. Državna revizijska komisija pri odločanju o zahtevku za revizijo tudi ne razveljavlja naročnikove odločitve o zavrnitvi zahtevka za revizijo, temveč odloča o razveljavitvi dela postopka

javnega naročanja ali pa postopka javnega naročanja v celoti oziroma v določenih primerih le o možnosti ugotovitve naročnikove kršitve, ki pa je vezana na postopek javnega naročanja (gl. prvi in drugi odstavek 39. člena ZPVPJN). ZPVPJN le v primeru nekaterih naročnikovih odločitev v predrevizijskem postopku predvideva možnost, da se taka odločitev razveljavi, in sicer na podlagi vložitve pritožbe, ki je predvidena le za primere zoper odločitev o zavrženju zahtevka za revizijo in zoper odločitev o stroških (prva poved iz 50. člena ZPVPJN). Iz vsega navedenega je razvidno, da je vlagateljevo stališče o zadostnosti »za razveljavitev izpodbijanega sklepa« neutemeljeno, ker si vlagatelj prizadeva za sprejem odločitve, ki je ZPVPJN ne določa, zaradi česar tudi Državna revizijska komisija ne more sprejeti odločitve, ki ji je ureditev po ZPVPJN ne omogoča.

Državna revizijska komisija je najprej obravnavala vlagateljeve navedbe, ki se nanašajo tako na referenčni pogoj kot dokazila v zvezi z njim, kot je to naročnik določil v točki 5.2 d) iz poglavja 1 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila z dodatkom št. 1, saj so te navedbe v povezavi z istim delom dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, na katero je naročnik v zvezi s pogoji za sodelovanje napotil v točki C.2.9.1 tako obvestila o javnem naročilu kot popravku tega obvestila.

Naročnik je v točki 5.2 d) iz poglavja 1 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila z dodatkom št. 1, ki se ga upošteva kot del dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila (tretja poved iz prvega odstavka 63. člena ZJN-3), določil:

»Ponudnik mora izkazati, da ima uspešne izkušnje kot glavni izvajalec, partner ali podizvajalec za referenčna dela kot sledi:

- *Izvedba debelo slojnih talnih označb z enakim sistemom za izdelavo debelo slojnih talnih označb iz vroče plastike, kot je ponujen v tem javnem naročilu, na 3 (treh) različnih odsekih cest. Izvedba se lahko nanaša na izvedene talne označbe v minimalni dolžini 1.000 m in/ali na testna polja v minimalni dolžini 100 m na območju Evropske Unije (EU), na cestah, ki so kategorizirane kot avtoceste (AC) ali hitre ceste (HC) in so bili v času uporabnosti apliciranega sistema izpostavljeni vplivom zimske službe - soljenje, pluzenje.*

ALI

- *Proizvodnja ali dobava enakega sistema za izdelavo debelo slojnih talnih označb iz vroče plastike, kot je ponujen v tem javnem naročilu, ki je bil vgrajen v talne označbe, na 3 (treh) različnih odsekih cest v minimalni dolžini 1.000 m in/ali na testnih poljih v minimalni dolžini 100 m na območju Evropske Unije (EU), na cestah ki so kategorizirane kot avtoceste (AC) ali hitre ceste (HC) in so bili v času uporabnosti apliciranega sistema izpostavljeni vplivom zimske službe - soljenje, pluzenje.*

Naročnik bo kot ustrezna štel samo referenčna dela, ki so imela pri starosti 3 ali več let, šteto od datuma nanosa materiala, vsaj takšne tehnične lastnosti, kot so zahtevane v Tabeli 2 in 3 Poglavja 2 – Tehnične specifikacije.

Referenčna dela ne smejo biti starejša od 1. 1. 2016.

Način dokazovanja:

Ponudnik predloži izpolnjen in podpisan obrazec 5.2 (d) – Seznam referenc v Poglavju 6 – Sposobnost. Ponudnik mora seznamu priložiti podpisana Potrdila naročnikov del, za referenčna dela, ki jih navaja v seznamu. Potrdilo naročnika naj bo pripravljeno na obrazcu, ki je podan v Poglavju 6 – Sposobnost – Potrdilo o referenčnem delu. Če potrdilo ne bo izdano na navedenem obrazcu, mora vsebina priloženega potrdila vsebovati vse podatke, kot so opredeljeni v navedenem obrazcu.

Ponudnik mora za vsako referenčno delo predložiti tudi Poročilo o meritvah kakovosti debelo slojnih talnih označb, iz katerega bodo razvidne dosežene vrednosti zahtevanih karakteristik debelo slojnih talnih označb iz Tabele 2 in 3 Poglavja 2 – Tehnične specifikacije. Sprejemljiva so samo Poročila, ki bodo izdana s strani akreditiranega laboratorija na območju EU. Če izvorna poročila niso v slovenskem jeziku, morajo biti predložena poročila v izvornem jeziku IN prevod v slovenski jezik.

Ponudnik lahko pogoj iz te točke delno izpolnjuje skupaj s podizvajalcem, pri čemer mora usposobljenost za 2 (dva) referenčna odseka izkazati ponudnik in/ali njegov partner, usposobljenost za en (1) referenčni odsek pa lahko izkaže s podizvajalcem. Če se ponudnik sklicuje na referenco podizvajalca mora dokazila v zvezi z izpolnjevanjem pogoja iz te točke priložiti (tudi) podizvajalec.

Ponudnik takšnega podizvajalca tekom izvajanja pogodbe za dela, ki so predmet tega javnega naročila, ne sme zamenjati brez izrecnega soglasja naročnika in ob izpolnjevanju pogojev iz razpisne dokumentacije.

Naročnik si pridržuje pravico, da za posamezno referenčno delo zahteva še dodatna pojasnila ali dokazila.«

Vlagatelj je navedel, da:

- je zahteva referenčnega pogoja za izvedbo debeloslojnih talnih označb po vsebini, obsegu in naravi »povsem neskladna z veljavno zakonodajo ter temeljnimi načeli javnega naročanja«, ker se ne nanaša na predmet javnega naročila, ki je izključno dobava materiala, saj bo naročnik sam s svojo mehanizacijo in lastnim kadrom izvajal dela,
- je predmet javnega naročila dobava granulata, zato bi moral naročnik zahtevati le reference, ki se nanašajo na dobavo primerljivega materiala,
- je referenca za izvedbo referenca izvajalca talnih označb, ne pa dobavitelja, zato predstavlja nezakonito širitev predmeta ocene sposobnosti ponudnika, ki ni povezana s predmetom javnega naročila, zaradi česar je v nasprotju z 8. in 76. členom ZJN-3,
- referenčni pogoj tudi neupravičeno omejuje konkurenco med ponudniki, saj dejansko omogoča sodelovanje le enemu ponudniku oziroma enemu konzorciju na slovenskem trgu, ki hkrati nastopa kot proizvajalec materiala, izvajalec in vzdrževalec,
- drugi gospodarski subjekti, ki opravljajo le dobavo materiala, takšne reference po naravi stvari ne morejo izkazati, ker sami ne izvajajo del, pa tudi ne bi smeli izvajati del, saj naročnik pri tem javnem naročilu ne naroča izvedbe talnih označb,
- referenčni pogoj presega dopustni zakonski okvir tudi v tistem delu, v katerem naročnik formalno dopušča alternativni način izpolnjevanja pogoja, saj že sama vsebinska zasnova referenčnega pogoja ostaja usmerjena v prid gospodarskim subjektom, ki izvajajo talne označbe, ne pa tistim, ki material izključno proizvajajo ali dobavljajo,
- alternativa za izpolnitev referenčnega pogoja vsebinsko in funkcionalno ne spremeni narave zahtevka, saj je ta pogoj že po svojem bistvu zasnovan kot pogoj izvedbenega tipa, pri čemer se okoliščine neločljivo povezuje z izvedbo del, ne pa dobavo materiala,
- dobavitelj niti ne more vplivati na končno kakovost izvedene talne označbe, saj je kakovost končnega sistema odvisna od pravilne priprave podlage, vremenskih razmer v času vgradnje, vrste stroja, hitrosti aplikacije, natančnosti izvedbenega postopka in drugih dejavnikov, na katere dobavitelj nima vpliva,
- material, ki je predmet javnega naročila, ni končni izdelek v smislu že aplicirane črte na vozišču, temveč je surovina oziroma komponenta, ki jo vgradijo drugi subjekti v ločenem postopku neodvisno od dobavitelja,

- dobavitelj ni tisti, ki bi lahko odgovarjal za retrofleksijo po treh letih, za obnašanje označbe v zimskih razmerah, za razred RL ali RW, niti za to, ali je bila označba aplicirana na avtocesto ali hitro cesto, pa tudi ne dolžino 1.000 m,
- dobavitelj je v razmerju do izpostavljenih okoliščin popolnoma objektivno odrezan od dejanske izvedbe del, zato mu naročnik ne more zakonito naložiti dokazovanje nečesa, kar po naravi stvari ni v njegovi sferi nadzora,
- niti ena od določb spornega pogoja razpolaganja z referenco proizvodnje ali dobave sistema ne preverja proizvodnje ali dobave, temveč vsaka od njih preverja kakovost in trajnost izvedenih označb, torej rezultat določenih izvedbenih postopkov,
- takšna zasnova referenčnega pogoja je nezakonita tudi zato, ker pomeni nedopustno prelivanje med dvema jasno ločenima kategorijama dokazil, ki urejata različna pravna režima – referenčni pogoj in tehnične specifikacije,
- je material za debeloslojne talne označbe industrijski proizvod, ki se v prometno infrastrukturo vgrajuje šele v naslednji, ločeni fazi, zato je v pravnem in strokovnem smislu, samostojen predmet dobave, ki ga je treba presoati na podlagi njegovih lastnosti kot proizvoda, ne pa na podlagi rezultatov kasnejših izvedbenih postopkov, ki vključujejo vrsto dejavnikov, ki z materialom niso neposredno povezani,
- je sporni pogoj tudi v nasprotju z delovanjem samega trga,
- referenčni pogoj diskriminira tuje proizvajalce in dobavitelje iz držav Evropske unije, ki material dobavijo distributerjem in izvajalcem, vendar ga sami ne polagajo in zato ne morejo izkazati izvedbenih referenc, lahko pa dokažejo tehnično sposobnost za dobavo materiala z mednarodno priznanimi certifikati, izjavami o skladnosti in poročili o laboratorijskih preskusih, ki dokazujejo, da material izpolnjuje vse standarde iz tehničnih specifikacij,
- naročnik v tem postopku javnega naročanja ne preverja tehnične sposobnosti dobavitelja, temveč posredno sposobnost izvajalca, kar pa ni predmet javnega naročila,
- zahteva za poročilo o meritvah kakovosti debeloslojnih talnih označb kot dokazilo presega tisto, kar ZJN-3 omogoča zahtevati za dokazovanje pogojev za sodelovanje in ustreznosti materiala, s čimer ustvarja v praksi neizvedljiv sklop obveznosti za dobavitelja materiala, zlasti pa za tuje proizvajalce,
- naročnik namesto zakonsko predvidenega in standardiziranega sistema dokazovanja ustreznosti materiala uvaja povsem drugačen, vsebinsko nejasen in s predmetom javnega naročila nepovezan mehanizem, saj od ponudnika zahteva, da za vsako posamezno referenco zahteva predložitve poročila akreditiranega laboratorija o meritvah na že izvedenih talnih označbah po preteku več leti uporabe v realnem prometnem okolju, hkrati pa to poročilo določa kot dokazilo referenci in dokazilo tehničnih lastnosti materiala, čeprav referenčno potrdilo ni tehnični dokument, s katerim se dokazujejo lastnosti proizvoda,
- je tako dokazovanje tehničnih lastnosti materiala v nasprotju s 77. členom ZJN-3, hkrati pa izkrivlja namen referenc,
- je dobavitelj odgovoren za to, da material izpolnjuje zahtevane tehnične specifikacije v skladu s standardi, ni pa odgovoren za okoliščine upore, vzdrževanja ali obratovanja cest,
- zahteva za predložitev poročila posebej prizadene proizvajalce in dobavitelje iz drugih držav članic Evropske unije, ki material dobavljajo prek distributerjev ali izvajalcev in zato niso v neposrednem razmerju z upravljavci avtocest ali hitrih cest v Republiki Sloveniji,
- naročnik pogojuje sodelovanje z okoliščinami, ki niso povezane s predmetom javnega naročila, hkrati pa neupravičeno zapostavlja standardna, mednarodna priznana dokazila o kakovosti,
- naročnik z zahtevo za poročilo krši 7. in 8. člen ZJN-3, pri čemer poročilo tudi ni primerno dokazilo o tehnični skladnosti proizvoda,
- naročnik s tem, ko dopustnost ponudbe pogojuje s predložitvijo takšnih poročil in z dokazili o izpostavljenosti zimski službi, v resnici preverja pretekle izvedbe na konkretnih odsekih in položaj gospodarskega subjekta na trgu, ne pa tehnične skladnosti materiala kot blaga, kar je v nasprotju z namenom referenc in dokazil iz 77. člena ZJN-3.

Naročnik je navedel, da:

- je pogoj določil skladno s 76. členom ZJN-3, pri čemer je treba poudariti, da ZJN-3 opredeljuje le osnovna izhodišča za določanje pogojev za priznanje tehnične in strokovne sposobnosti ter posamezna dokazila, ne določa pa vsebine zahtev, ampak jo v vsakem konkretnem primeru določi naročnik,
- je predmet javnega naročila sukcesivna dobava dveh materialov za izdelavo debeloslojnih talnih označb s postopkom strojnega ekstrudiranja, ki ju bo vgrajeval s svojo opremo na vozišče avtocest in hitrih cest v njegovem upravljanju, te prometne površine pa so podvržene najvišjim obremenitvam, kjer so zahteve glede trajnosti, varnosti in odpornosti na vplive zimske službe (soljenje, pluženje) bistveno višje kot na drugih cestah, zato sta cilj in zahteva kakovostna debeloslojna talna označba, ki bo vplivala na večjo varnost cest,
- je končni izdelek (debeloslojna talna označba) neposredno in bistveno odvisen od vhodnega materiala, s tem pa tudi vpliv dobavitelja na končno kakovost nanosa oziroma izvedbo talne označbe,
- se strinja, da je predmet javnega naročila dobava materiala, vendar pa dobava ni sama sebi namen, saj material sam po sebi ne koristi nobenemu kupcu, temveč je po naravi stvari pričakovano in samoumevno, da je bil material, ki je bil nekomu prodan oziroma dobavljen, tudi vgrajen oziroma so bile iz tega materiala izdelane debeloslojne talne označbe,
- je število kupcev takih materialov omejeno, proizvajalci in dobavitelji materialov pa lahko zlahka spremljajo, komu so prodali material in kje je bil vgrajen, kar je sicer tudi v njihovem interesu za obstanek na trgu,
- bi bilo za pričakovati, da bi vlagatelj, ki je zainteresiran za pridobitev javnega naročila, pridobil relevantne podatke, sicer pa jih je že pridobil in predložil pri drugem javnem naročilu,
- ne zahteva, da bi moral dobavitelj ali proizvajalec vgraditi material, temveč zahteva, da je bil material vgrajen, pomembo pa je tudi, da se referenca nanaša na zimske razmere in je referenco mogoče pridobiti v veliki večini držav Evropske unije,
- se zaveda različnih poslovnih modelov, ki se pojavljajo na trgu, zato je zaradi omogočitve udeležbe čim širšemu krogu gospodarskih subjektov referenčni pogoj določil nizko in široko, ta pa ne omejuje potencialnih ponudnikov pri oddaji ponudbe, saj lahko sodelujejo tako proizvajalci in dobavitelji kot tudi izvajalci,
- ker je vlagatelj že v preteklosti izvedel identičen posel, bi zlahka pridobil potrebne podatke, kje je bil ta material vgrajen, ter referenčna potrdila in poročila o meritvah,
- vlagatelj z navedbami o diskriminaciji tujih proizvajalcev in dobaviteljev iz držav Evropske unije ne zastopa lastnega interesa, sicer pa je referenčni pogoj oblikovan tako, da ga lahko izpolnijo tako domači kot tudi proizvajalci, dobavitelji in izvajalci, ker pogoj ni v nobenem elementu omejen na Republiko Slovenijo,
- so dokazila, ki jih mora ponudnik predložiti za ponujeni material, v točki 5.2 c) dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila navedena na način, za katerega si prizadeva vlagatelj, medtem ko so v točki 5.2 d) navedena dokazila za izpolnjevanje referenčnega pogoja,
- meritve talnih označb po določenem obdobju niso posebnost, saj je to uveljavljena praksa, ki se izvaja po celotni Evropi, v Republiki Sloveniji pa to ureja Pravilnik prometni signalizaciji in prometni opremi na cestah (Uradni list RS, št. 26/2024 s sprem.; v nadaljevanju: Pravilnik),
- zahtevana dokazila se v celoti nanašajo na izkazovanje referenčnega pogoja, ki je skladen z ZJN-3, pri čemer pridobitev referenčnih potrdil in poročil o meritvah za gospodarske subjekte ne predstavlja nesorazmernega napore, mogoče pa jih je tudi pridobiti v kratkem času,
- je na obrazcu referenčnega potrdila (poglavje 6) predvidel, da izpostavljenost talnih označb zimskim razmeram potrdi referenčni naročnik, taka potrditev pa ni v ničemer nesorazmerna in ne zahteva napore, prav tako proizvajalec ali dobavitelj, bodisi domači bodisi tuji, ni treba, da je v razmerju z upravljavcem cest,
- je vlagatelj pri drugem javnem naročilu, v katerem so bile določene praktično enake zahteve, že predložil seznam referenčnih del, referenčna potrdila in poročila o meritvah po treh letih,

zato se vlagatelj spreneveda, da zahtevanih referenčnih potrdil in poročil o meritvah ne more pridobiti, poleg tega je predložil tudi dokazilo, da proizvajalec stroja za izdelavo talnih označb potrjuje, da je takrat ponujen material skladen s strojem oziroma da stroj za uporabo takrat ponujenega materiala nima nobenih omejitev,

- je sprejemljiva referenca tudi za testno polje dolžine 100 m, vlagatelj pa se spreneveda, da ne ve, kje so vgrajeni njegovi materiali, in da ne more pridobiti zahtevanih dokazil,
- je vlagatelj predlog o zaostitvi tehničnih specifikacij materiala nerelevanten, saj naročnik v okviru točke 5.2 d) iz poglavja 1 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila ne določa tehničnih specifikacij materiala, ampak preverja pretekle dobave.

Naročnik lahko skladno s točko c prvega odstavka 76. člena ZJN-3 določi objektivna pravila in pogoje za sodelovanje, ki se lahko nanašajo na tehnično in strokovno sposobnost. Kot zahtevo za sodelovanje lahko naročnik gospodarskim subjektom naloži le pogoje iz 76. člena ZJN-3 (prva poved iz drugega odstavka 76. člena ZJN-3). Naročnik v postopek javnega naročanja vključi le tiste zahteve, ki so potrebne za zagotovitev, da ima ponudnik ustrezne, med drugim, tehnične in strokovne sposobnosti za izvedbo javnega naročila, ki se oddaja (druga poved iz drugega odstavka 76. člena ZJN-3). Vse zahteve morajo biti povezane in sorazmerne s predmetom javnega naročila (tretja poved iz drugega odstavka 76. člena ZJN-3). Glede tehnične in strokovne sposobnosti lahko naročnik določi zahteve, s katerimi zagotovi, da imajo gospodarski subjekti potrebne, med drugim, izkušnje za izvajanje javnega naročila v skladu z ustreznim standardom kakovosti (prva poved iz desetega odstavka 76. člena ZJN-3). Naročnik lahko zahteva zlasti, da imajo gospodarski subjekti zadostne izkušnje, ki jih izkažejo z ustreznimi referencami iz prejšnjih naročil (druga poved iz desetega odstavka 76. člena ZJN-3). Pri javnem naročanju gradenj, storitev ali blaga, za katero je treba izvesti namestitvena ali inštalacijska dela, lahko naročnik strokovno sposobnost gospodarskih subjektov, da izvedejo gradnje, storitve ali inštalacijska dela, oceni glede na njihove veščine, učinkovitost, izkušnje in zanesljivost (enajsti odstavek 76. člena ZJN-3). Naročnik, med drugim, v obvestilu o javnem naročilu navede zahtevane pogoje za sodelovanje, ki so lahko izraženi kot najnižja stopnja usposobljenosti, vključno z ustreznimi dokazili (dvanajsti odstavek 76. člena ZJN-3).

Naročnik lahko zahteva potrdila, izjave in druga dokazila iz 77. člena ZJN-3 kot, med drugim, dokaz izpolnjevanja pogojev za sodelovanje v skladu s 76. členom ZJN-3 (prvi odstavek 77. člena ZJN-3). Naročnik lahko zahteva le dokazila, določena v 77. in 78. členu ZJN-3 (prva poved iz drugega odstavka 77. člena ZJN-3). V primeru uporabe zmogljivosti drugih subjektov lahko gospodarski subjekt uporabi vsa ustrezna sredstva za dokaz naročniku, da bo imel na voljo potrebna sredstva za izvedbo javnega naročila (druga poved iz drugega odstavka 77. člena ZJN-3). Tehnične sposobnosti gospodarskega subjekta, ki jih naročnik preverja v skladu s 76. členom ZJN-3, lahko gospodarski subjekt glede na vrsto, količino ali pomen ter uporabo gradenj, blaga ali storitev skladno z osmim odstavkom 77. člena ZJN-3 izkaže na enega ali več naslednjih načinov:

- a) s seznamom gradenj, opravljenih v zadnjih petih letih in priloženimi potrdili o zadovoljivi izvedbi in izidu za najpomembnejše gradnje. Zaradi zagotovitve ustrezne ravni konkurence lahko naročnik po potrebi navede, da bo upošteval dokazila o ustreznih gradnjah, opravljenih pred več kot petimi leti;
- b) s seznamom najpomembnejših dobav blaga ali opravljenih storitev v zadnjih treh letih skupaj z zneski, datumi in navedbo javnih ali zasebnih naročnikov. Zaradi zagotovitve ustrezne ravni konkurence lahko naročnik po potrebi navede, da bo upošteval dokazila o ustreznih dobavah blaga ali opravljenih storitvah izpred več kot treh let.

V 78. členu ZJN-3 so urejeni standardi za zagotavljanje kakovosti in standardi za okoljsko ravnanje. Tako so v prvem odstavku 78. člena ZJN-3 urejena vprašanja, če naročnik zahteva predložitve potrdila, ki ga izda neodvisni organ in potrjuje, da gospodarski subjekt upošteva

določene standarde za zagotavljanje kakovosti, vključno z dostopnostjo za invalide, v drugem odstavku 78. člena ZJN-3 pa vprašanja, če naročnik zahteva predložitev potrdila, ki ga izda neodvisen organ in ki potrjuje, da gospodarski subjekt upošteva določene sisteme ali standarde za okoljsko ravnanje. Tretji odstavek 78. člena ZJN-3 ureja ravnanja naročnika in gospodarskih subjektov v primeru alternativnih možnosti dokazovanja skladnosti s temi standardi.

Kot je razvidno iz citiranih delov 76. člena ZJN-3, ima naročnik možnost kot pogoj za priznanje sposobnosti določiti tudi pogoj, ki se nanaša na izkušnje gospodarskega subjekta in torej določiti referenčni pogoj. Dokazila, s katerimi gospodarski subjekti dokažejo izpolnjevanje referenčnega pogoja, določa 77. člen ZJN-3, pri čemer naročnik lahko zahteva le dokazila, določena v 77. in 78. členu ZJN-3 (prva poved iz drugega odstavka 77. člena ZJN-3). Ne prva poved iz desetega odstavka 76. člena ZJN-3 ne 78. člen ZJN-3 nista relevantni pravni podlagi za reševanje spora med vlagateljem in naročnikom, saj se točka 5.2 d) iz poglavja 1 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila ne nanaša na izkušnje gospodarskega subjekta za izvajanje javnega naročila skladno s standardi za zagotavljanje kakovosti ali standardi za okoljsko ravnanje. Vlagatelj ne nasprotuje možnosti, da naročnik določi referenčni pogoj in zahteva posamezna dokazila, pač pa nasprotuje vsebini referenčnega pogoja in enemu izmed dokazil za dokazovanje izpolnjevanja referenčnega pogoja (tj. poročilu o meritvah kakovosti debelo slojnih talnih označb).

Državna revizijska komisija najprej ugotavlja, da je naročnik v zvezi z javnim naročilom v točki B.1 obvestila o javnem naročilu kot »naslov« in »kratek opis« navedel »**DOBAVA MATERIALOV ZA IZDELAVO DEBELO SLOJNIH TALNIH OZNAČB**«, v točki B.2 obvestila o javnem naročilu pa je kot »vrsto naročila« določil »*blago*« in »glavno kodo CPV« »19500000 - *Gumijasti in plastični materiali*«. Uporabljena koda CPV se nanaša na blago.

Naročnik je v točki 1.0 tehničnih specifikacij navedel:

»Predmet javnega naročila je sukcesivna dobava materialov (termoplastični material - granulat za izdelavo debelo slojnih talnih označb tip II in steklene kroglice za izboljšanje nočne vidnosti talnih označb - perle) za izdelavo debelo slojnih talnih označb s postopkom strojnega ekstrudiranja.«

Naročnik je v 2. členu vzorca pogodbe določil:

»S to pogodbo se dobavitelj obvezuje dobavljati blago v obsegu in kakovosti, kot je razvidno iz dobaviteljeve ponudbe in ponudbenega predračuna št., z dne, ki je priložen tej pogodbi. Predmetno pogodbeno obveznost je dolžan opraviti skladno s tehničnimi specifikacijami in pogoji, ki jih je potrdil v svoji ponudbi.«

Naročnik je v 16. členu vzorca pogodbe določil obveznosti dobavitelja, pri čemer je v točki a določil, da »dobavitelj se obvezuje opraviti dobavo/e po tej pogodbi kot dober strokovnjak ob upoštevanju naročnikovih pogojev in zahtev«, z dodatkom št. 1 pa je dodal še točko e v 16. člen vzorca pogodba: »pri prvi izvedbi talnih označb nuditi naročniku strokovno tehnično podporo – usposabljanje, strokovna pomoč (predvideno dva dni) za uporabo dobavljenega materiala s strojem naročnika.«

Iz citiranih delov obvestil o javnem naročilu in dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila izhaja, da naročnik oddaja javno naročilo blaga (v smislu 4. točke prvega odstavka 2. člena ZJN-3), pri čemer bo naročnik dobavljeni material vgrajeval sam, ne pa izbrani ponudnik kot dobavitelj. Slednje je potrdil tudi naročnik v sklepu št. 313/2025-MM-000240/2025-rev3 z dne 16. 12. 2025, str. 6, drugi odstavek, ko je navedel, da »predmet javnega naročila je sukcesivna dobava termoplastičnega materiala (granulat za izdelavo) debelo slojnih talnih označb tipa II) in steklenih kroglic za izboljšanje nočne vidnosti talnih označb (perle) za izdelavo debelo slojnih talnih označb s postopkom strojnega ekstrudiranja. Navedena materiala v konkretnem primeru predstavljata

vhodni surovini za izvedbo talnih označb, katere bo naročnik s svojo opremo apliciral na vozišče avtocest in hitrih cest, ki so v upravljanju naročnika.»

Čeprav se Državna revizijska komisija lahko strinja z naročnikom, ki je v sklepu št. 313/2025-MM-000240/2025-rev3 z dne 16. 12. 2025, str. 6, šesti odstavek, opozoril, da »dobava ni sama sebi namen«, saj se povpraševani material vgrajuje in je tako pomemben tudi končni izdelek, pa je treba z vidika pravil javnega naročanja upoštevati, da naročnik oddaja javno naročilo blaga, pri čemer bo izbrani ponudnik zgolj sukcesivno dobavljal material za izdelavo debeloslojnih talnih označb, ne bo pa tega materiala vgrajeval, ker bo za to poskrbel naročnik. Naročnik bo tako od izbranega ponudnika le nakupoval blago, ker mu ga bo izbrani ponudnik prodajal. Za rešitev spora med vlagateljem in naročnikom tako ne more biti relevanten enajsti odstavek 76. člena ZJN-3, ne morejo pa biti relevantne niti tiste določbe ZJN-3, ki urejajo določanje referenčnega pogoja za javna naročila gradenj in storitev, pa niti določbe, ki se nanašajo na dokazila, ki so namenjena dokazovanju izpolnjevanju referenčnega pogoja za primer javnih naročil gradenj ali storitev. Kar tudi pomeni, da naročnik zakonitosti svojih ravnanj ne bi mogel utemeljiti na ureditvi, ki velja za referenčni pogoj in dokazila v primeru javnih naročil gradenj ali storitev.

Čeprav ZJN-3 ne določa konkretne vsebine referenčnega pogoja, ki ga sme naročnik določiti za referenčni pogoj, saj ZJN-3 določa samo pravila, ki jih mora naročnik upoštevati pri določanju referenčnega pogoja, pa bi moral naročnik pri določanju vsebine referenčnega pogoja upoštevati izhodišče, da je predmet javnega naročila nakup blaga, pri čemer bo izbrani ponudnik sukcesivno dobavljal material (z določenimi lastnostmi), in načelo sorazmernosti (8. člen ZJN-3), ki določa, da se mora javno naročanje izvajati sorazmerno predmetu javnega naročanja, predvsem glede izbire, določitve in uporabe, med drugim, pogojev, ki morajo biti smiselno povezana s predmetom javnega naročila (na kar opozarja tudi ureditev iz tretje povedi iz drugega odstavka 76. člena ZJN-3). Naročnik zato vsebine referenčnega pogoja v danem primeru javnega naročanja ni upravičen določiti tako, da bi vanj vnašal vsebine, ki s predmetom javnega naročila niso povezane.

Državna revizijska komisija ugotavlja, da je naročnik določil referenčni pogoj alternativno, saj za priznanje zadostnih izkušenj omogoča dokazovanje tako izvedbe debeloslojnih talnih označb z enakim sistemom za izdelavo debelo slojnih talnih označb iz vroče plastike, kot je ponujen v tem javnem naročilu, kot tudi proizvodnje ali dobave enakega sistema za izdelavo debelo slojnih talnih označb iz vroče plastike, kot je ponujen v tem javnem naročilu. Pri tej drugi alternativni možnosti je naročnik ravno tako omogočil alternativno izpolnitev referenčnega pogoja: bodisi proizvodnja bodisi dobava. Naročnik je za vse tri možne izpolnitve referenčnega pogoja (izvedba, proizvodnja, dobava) določil še zahtevo, ki se nanaša na izvedbo (talnih označb) oziroma vgradnjo (v talne označbe) »na 3 (treh) različnih odsekih cest v minimalni dolžini 1.000 m in/ali na testnih poljih v minimalni dolžini 100 m na območju Evropske Unije (EU), na cestah ki so kategorizirane kot avtoceste (AC) ali hitre ceste (HC) in so bili v času uporabnosti apliciranega sistema izpostavljeni vplivom zimske službe - soljenje, pluženje«. Iz citirane zahteve je razvidno, da naročnik ne glede na možno izpolnitev referenčnega pogoja (izvedba, proizvodnja, dobava) zahteva, da je material iz referenčnega posla tudi vgrajen v talne oznake, pri čemer je naročnik določil še posamezne zahteve v povezavi s to vgradnjo (število vgradenj, vrsta cest, dolžina vgradnje, izpostavljenost vplivom zimske službe).

Kljub obsežnemu naročnikovemu utemeljevanju v sklepu št. 313/2025-MM-000240/2025-rev3 z dne 16. 12. 2025, da je zakonito določil referenčni pogoj, se Državna revizijska komisija ne strinja z naročnikom.

Kot je razvidno iz 76. člena ZJN-3, se z določitvijo referenčnega pogoja ugotavlja sposobnost gospodarskega subjekta in tako dosedanje izkušnje gospodarskega subjekta z dobavo blaga, ne pa druge vsebine, ki jih urejajo druge pravne podlage v ZJN-3. Ker bo po tem javnem naročilu

dolžnost izbranega ponudnika zgolj sukcesivna dobava materiala, zahteva, da mora gospodarski subjekt, ki bi za referenco dokazoval dobavo »enakega sistema za izdelavo debelo slojnih talnih označb iz vroče plastike, kot je ponujen v tem javnem naročilu«, dokazati, da je bil ta material tudi »vgrajen v talne označbe, na 3 (treh) različnih odsekih cest v minimalni dolžini 1.000 m in/ali na testnih poljih v minimalni dolžini 100 m na območju Evropske Unije (EU), na cestah ki so kategorizirane kot avtoceste (AC) ali hitre ceste (HC) in so bili v času uporabnosti apliciranega sistema izpostavljeni vplivom zimske službe - soljenje, pluženje«, ni v povezavi s predmetom javnega naročila in je zato nesorazmerna (kršitev 8. člena ZJN-3 in tretje povedi iz drugega odstavka 76. člena ZJN-3). V tem primeru namreč vgradnja materiala v talne označbe presega dokazovanje izkušenj gospodarskega subjekta z dobavo blaga, saj zahteva za vgradnjo materiala pomeni bodisi to, da je gospodarski subjekt material v referenčnih poslih vgradil sam oziroma s subjekti, s katerimi je bil v nekem pravnem razmerju v zvezi z vgradnjo, vendar predmet tega javnega naročila ni tudi vgradnja materiala, bodisi to, da so material vgradili tretji subjekti, s katerimi gospodarski subjekt, ki je dobavil material, ni bil v pravnem razmerju v zvezi z vgradnjo, s čimer pa se ne more ugotavljati sposobnosti gospodarskega subjekta, ki predloži ponudbo za to javno naročilo, ker je vgradnja po teh tretjih osebah okoliščina, na katero gospodarski subjekt, ki predloži ponudbo za to javno naročilo, nima vpliva, poleg tega pa, kot že ugotovljeno, predmet tega javnega naročila ne obsega tudi vgradnje materiala. Tako je treba pritrditi vlagatelju, ki je v zahtevku za revizijo (str. 7, četrti odstavek) opozoril, da je tako določen referenčni pogoj »že po svojem bistvu zasnovan kot pogoj izvedbenega tipa: preverja se obstoj izvedenih del, kakovost izvedenih označb po treh letih, obnašanje označb v konkretnih zimskih razmerah, dolžina odsekov, njihova prometna kategorizacija in posledični rezultati meritev retrorefleksije. Vse te okoliščine so neločljivo povezane z izvedbo del, ne pa z dobavo materiala«.

Čeprav ima naročnik v 76. členu ZJN-3 podlago, da določi referenčni pogoj za dobavo blaga, Državna revizijska komisija skladno z drugo alineo prvega odstavka 39. člena ZPVPJN ni razveljavila le besedila »vgrajen v talne označbe, na 3 (treh) različnih odsekih cest v minimalni dolžini 1.000 m in/ali na testnih poljih v minimalni dolžini 100 m na območju Evropske Unije (EU), na cestah ki so kategorizirane kot avtoceste (AC) ali hitre ceste (HC) in so bili v času uporabnosti apliciranega sistema izpostavljeni vplivom zimske službe - soljenje, pluženje«, temveč tudi tisti del referenčnega pogoja, ki določa »Ponudnik mora izkazati, da ima uspešne izkušnje kot glavni izvajalec, partner ali podizvajalec za referenčna dela kot sledi: [...] dobava enakega sistema za izdelavo debelo slojnih talnih označb iz vroče plastike, kot je ponujen v tem javnem naročilu«, saj je upoštevala, da je naročnik zasnoval referenčni pogoj z upoštevanjem elementa, ki ga ni bil upravičen upoštevati, zaradi česar po razveljavitvi tega nezakonitega elementa ni več jasno, ali bi naročnik določil referenčni pogoj in v kolikšnem obsegu, poleg tega pa je v zvezi z referenčnim pogojem za dobavo razveljavila s tem povezano določbo: »Naročnik bo kot ustrezna štel samo referenčna dela, ki so imela pri starosti 3 ali več let, štetu od datuma nanosa materiala, vsaj takšne tehnične lastnosti, kot so zahtevane v Tabeli 2 in 3 Poglavja 2 – Tehnične specifikacije«, saj bi se relevantnost te določbe lahko ugotavljala le, če bi bilo ugotovljeno, da je pri referenčnem pogoju pri možnosti dobave zakonita tudi zahteva za vgradnjo.

Ker je vlagatelj »gospodarski subjekt, ki opravlja dejavnost dobave termoplastičnega granulata za izvedbo debelo slojnih talnih označb« (zahtevke za revizijo, str. 2, zadnji odstavek), ne navaja pa, da je tudi proizvajalec materiala, tega pa ne zatrjuje niti naročnik v sklepu št. 313/2025-MM-000240/2025-rev3 z dne 16. 12. 2025, je Državna revizijska komisija po razveljavitvi referenčnega pogoja v možnosti dobave upoštevala, da bi referenčni pogoj v elementu proizvodnje vplival na vlagateljev položaj v postopku oddaje javnega naročila, saj vlagatelj ne bi mogel izkazati, da je »glavni izvajalec, partner ali podizvajalec za referenčna dela:« »proizvodnja«.

Ker je Državna revizijska komisija ugotovila, da zahteva, da mora gospodarski subjekt, ki bi za referenco dokazoval dobavo »enakega sistema za izdelavo debelo slojnih talnih označb iz vroče

plastike, kot je ponujen v tem javnem naročilu», dokazati, da je bil ta material tudi »vgrajen v talne označbe, na 3 (treh) različnih odsekih cest v minimalni dolžini 1.000 m in/ali na testnih poljih v minimalni dolžini 100 m na območju Evropske Unije (EU), na cestah ki so kategorizirane kot avtoceste (AC) ali hitre ceste (HC) in so bili v času uporabnosti apliciranega sistema izpostavljeni vplivom zimske službe - soljenje, pluženje«, ni v povezavi s predmetom javnega naročila in je zato nesorazmerna (kršitev 8. člena ZJN-3 in tretje povedi iz drugega odstavka 76. člena ZJN-3), bi ob primerljivem razlogovanju primerljivi zaključki veljali tudi za primere proizvodnje, ki je bila le alternativa možnosti dobave. Ugotovljene kršitve bi bile toliko bolj izkazane, če bi bilo treba sicer upoštevati, da bi možnost proizvodnje, ki je vlagatelj sicer ni izpodbijal, že sama po sebi pomenila nepovezanost s predmetom javnega naročila in s tem nesorazmernost. Upoštevajoč navedeno Državna revizijska komisija skladno z drugo alineo prvega odstavka 39. člena ZPVPJN pri možnosti proizvodnje ni razveljavila le besedila »vgrajen v talne označbe, na 3 (treh) različnih odsekih cest v minimalni dolžini 1.000 m in/ali na testnih poljih v minimalni dolžini 100 m na območju Evropske Unije (EU), na cestah ki so kategorizirane kot avtoceste (AC) ali hitre ceste (HC) in so bili v času uporabnosti apliciranega sistema izpostavljeni vplivom zimske službe - soljenje, pluženje«, temveč tudi tisti del referenčnega pogoja, ki določa »Ponudnik mora izkazati, da ima uspešne izkušnje kot glavni izvajalec, partner ali podizvajalec za referenčna dela kot sledi: proizvodnja [...] enakega sistema za izdelavo debelo slojnih talnih označb iz vroče plastike, kot je ponujen v tem javnem naročilu«, hkrati pa tudi s proizvodnjo povezano določbo, ki upošteva element vgradnje: »Naročnik bo kot ustrezna štel samo referenčna dela, ki so imela pri starosti 3 ali več let, šteto od datuma nanosa materiala, vsaj takšne tehnične lastnosti, kot so zahtevane v Tabeli 2 in 3 Poglavja 2 – Tehnične specifikacije«, saj bi se relevantnost te določbe lahko ugotavljala le, če bi bilo ugotovljeno, da je pri referenčnem pogoju pri možnosti proizvodnje (če bi bila sicer tudi zakonita možnost proizvodnje) zakonita tudi zahteva za vgradnjo.

Ker je Državna revizijska komisija razveljavila alternativni iz referenčnega pogoja za možnost proizvodnje in dobave, je alternativa z izvedbo ostala še edina. Vendar ta alternativa, ki bi bila morebiti lahko relevantna v primeru javnega naročila storitev ali javnega naročila gradenj, česar Državna revizijska komisija zaradi nebitvenosti za rešitev zadeve ni ugotavljala, je v tem primeru javnega naročila blaga nesorazmerna, saj ni v povezavi s predmetom javnega naročila (kršitev 8. člena ZJN-3 in tretje povedi iz drugega odstavka 76. člena ZJN-3), ker dobavitelj pri tem javnem naročilu ne vgrajuje materiala v talne označbe. Upoštevajoč navedeno je Državna revizijska komisija skladno z drugo alineo prvega odstavka 39. člena ZPVPJN razveljavila referenčni pogoj tudi v delu: »Ponudnik mora izkazati, da ima uspešne izkušnje kot glavni izvajalec, partner ali podizvajalec za referenčna dela kot sledi: Izvedba debelo slojnih talnih označb z enakim sistemom za izdelavo debelo slojnih talnih označb iz vroče plastike, kot je ponujen v tem javnem naročilu, na 3 (treh) različnih odsekih cest. Izvedba se lahko nanaša na izvedene talne označbe v minimalni dolžini 1.000 m in/ali na testna polja v minimalni dolžini 100 m na območju Evropske Unije (EU), na cestah, ki so kategorizirane kot avtoceste (AC) ali hitre ceste (HC) in so bili v času uporabnosti apliciranega sistema izpostavljeni vplivom zimske službe - soljenje, pluženje.« in s tem povezano določbo: »Naročnik bo kot ustrezna štel samo referenčna dela, ki so imela pri starosti 3 ali več let, šteto od datuma nanosa materiala, vsaj takšne tehnične lastnosti, kot so zahtevane v Tabeli 2 in 3 Poglavja 2 – Tehnične specifikacije«, saj bi se relevantnost te določbe lahko ugotavljala le, če bi bilo ugotovljeno, da je pri referenčnem pogoju zakonita možnost izvedbe.

Iz predstavljenega je razvidno, da je Državna revizijska komisija zaradi ugotovljene neskladnosti z 8. členom ZJN-3 in tretjo povedjo iz drugega odstavka 76. člena ZJN-3 skladno z drugo alineo prvega odstavka 39. člena ZPVPJN razveljavila vse elemente, ki določajo referenčni pogoj. Ker so dokazila »dokaz izpolnjevanja pogojev za sodelovanje v skladu s 76. členom ZJN-3« (gl. prvi odstavek 77. člena ZJN-3), referenčni pogoj iz točke 5.2 d) iz poglavja 1 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila pa je Državna revizijska komisija razveljavila v vseh treh možnostih

izpolnitve, zahteve za predložitev dokazil za dokazovanje izpolnjevanja referenčnega pogoja nimajo več temelja. Ker so zahteve za predložitev dokazil, kot jih je naročnik določil pod naslovom »Način dokazovanja«, tako le »posledica« določitve referenčnega pogoja, referenčni pogoj pa je bil v celoti razveljavljen, je Državna revizijska komisija skladno z drugo alineo prvega odstavka 39. člena ZPVPJN razveljavila tudi vse zahteve za predložitev dokazil, kot jih je naročnik določil pod naslovom »Način dokazovanja«, ker same po sebi ne morejo imeti »samostojnega življenja«. Ne glede na navedeno pa Državna revizijska komisija dodaja, da zahteva za predložitev dokazila »poročilo o meritvah kakovosti debelo slojnih talnih označb« ne bi imela podlage v določbah ZJN-3 o dokazilih za dokazovanje izpolnjevanja referenčnega pogoja v primeru dobav blaga, sicer niti v primeru opravljanja storitev ali gradenj, ker to dokazilo ni določeno med dokazili iz točk a in b osmega odstavka 77. člena ZJN-3, točki a in b osmega odstavka 77. člena ZJN-3 pa sta v osmem odstavku 77. člena ZJN-3 edini pravni podlagi za določanje dokazil glede referenčnih pogojev. Državna revizijska komisija pa ni ugotavljala, ali bi naročnik smel »poročilo o meritvah kakovosti debelo slojnih talnih označb« zahtevati za dokazovanje izpolnitve kakšnega drugega pogoja za sodelovanje ali pa kakšnega drugega elementa (npr. za izpolnitev tehničnih specifikacij), in če bi bil odgovor pozitiven, v kakšni vsebini, saj je upoštevala, da je naročnik predložitev tega poročila, kot je to izhajalo z točke 5.2 d) iz poglavja 1 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, določil »za vsako referenčno delo«, glede referenčnih del pa je Državna revizijska komisija razveljavila referenčni pogoj v celoti in tako temelj, na katerega je naročnik vezal predložitev teh poročil.

Ker je Državna revizijska komisija ugodila zahtevku za revizijo v zvezi z referenčnim pogojem in dokazili iz točke 5.2 d) iz poglavja 1 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila že na podlagi navedenih razlogov, ni ugotavljala, ali bi bili še kakšni drugi razlogi, ki jih je uveljavljal vlagatelj, utemeljeni, ker to ne bi vplivalo na sprejeto odločitev. Na sprejeto odločitev pa tudi ne bi vplivalo razjasnjevanje, ali bi vlagatelj za obravnavo zahtevka za revizijo glede nekaterih kršitev (tj. tistih, ki naj bi vplivale na položaj gospodarskih subjektov iz drugih držav) izkazoval aktivno legitimacijo v smislu prve alineje prvega odstavka 14. člena ZPVPJN, saj tudi, če je ne bi, to ne bi spremenilo zaključka, da je vlagatelj uspel z zahtevkom za revizijo zoper določitev referenčnega pogoja in dokazil iz točke 5.2 d) iz poglavja 1 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila že na podlagi ugotovitve kršitev iz drugih razlogov.

Na podani zaključek ne vpliva naročnikovo opozarjanje iz sklepa št. 313/2025-MM-000240/2025-rev3 z dne 16. 12. 2025 (str. 7, prvi odstavek, in str. 10, zadnji odstavek), da je vlagatelj v drugem postopku oddaje javnega naročila že predložil referenčni seznam in referenčna potrdila, pa tudi »poročilo o meritvah kakovosti debelo slojnih talnih označb«, saj vlagatelju ni preprečeno, da z zahtevkom za revizijo v tem postopku oddaje javnega naročila uveljavlja nezakonito ravnanje naročnika (prim. prvi odstavek 5. člena ZPVPJN). Naročnik ne more namreč uspeli v smeri, ki bi vzpostavila logiko, da strinjanje z določenim naročnikovim ravnanjem v enem postopku javnega naročanja, čeprav bi bilo morebiti nezakonito, v drugem postopku javnega naročanja onemogoča uveljavljanje nezakonitosti. Niti iz 16. člena ZPVPJN ne izhaja omejitev v to smer.

Vlagatelj je tudi izpodbijal ureditev preverjanja kakovosti iz točke 5.0. iz poglavja 2 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, ki se nanaša na tehnične specifikacije in predračun, kot jo je naročnik določil z dodatkom št. 1, ki je postal del dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila (tretja poved iz prvega odstavka 67. člena ZJN-3):

»Naročnik bo pri dobavah materiala preko pooblaščenih laboratorijev preverjal zahtevano kakovost dobavljenega materiala. V primeru neustreznosti kakovosti materiala bo naročnik material zavrnil.

Naročnik bo kvaliteto talnih označb preverjal v skladu z veljavnim pravilnikom, ki ureja prometno signalizacijo in prometno opremo na cestah z neodvisnim akreditiranim laboratorijem. Rezultati meritev morajo biti skladni z zahtevami iz Tabele 2 tega poglavja. Naročnik si nadalje pridržuje

pravico, da kadarkoli preko pooblaščenih laboratorijev preverja nočno vidnost v suhih pogojih RL, dnevno vidnost v suhih pogojih Qd, nočno vidnost v mokrih pogojih RW in faktor svetlosti β za inicialne vrednosti in vrednosti v času uporabe.

Če rezultati meritev ne bodo skladni z zahtevami iz Tabele 2, bo naročnik sestavil reklamacijski zapisnik in ga posredoval na elektronski naslov dobavitelja. Rok za rešitev reklamacije je 3 (tri) dni od posredovanja reklamacijskega zapisnika ali več, če tako pisno določi naročnik.

Vse stroške naročnikove reklamacije (zamenjava nekvalitetnega materiala, stroški ponovne aplikacije/nanosa zamenjanega materiala, ...) krije dobavitelj.«

Naročnik je v zvezi s točko 5.0. iz poglavja 2 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila na prejeto:

– prošnjo:

- »Prosimo, če naročnik pojasni kako bo ocenjeval kvaliteto proizvoda in s tem povezane meritve? Dobavitelj dostavi blago, če zunanja kontrola izmeri, da so rezultati slabi, kdo bo odgovarjal? Če DARS želi, da dobavitelj odgovarja za blago, mora DARS dobavitelju redno in osveženo prilagati naslednje: - potrdilo o usposobljenosti kadra s strani podjetja Hofmann, proizvajalca stroja - potrdilo o dobro izvedenih talnih označbah na odseku, ki se je izmeril - evidenca vremenskih razmer za čas polaganja materiala - izpis iz stroja glede parametrov zmesi pred polaganjem - ostalo po zahtevah dobavitelja tekom pogodbe«

podal pojasnilo z dodatkom št. 1 (odgovor št. 4):

- »Preverjanje kakovosti je opisano v točki 5.0 Poglavja 2. Naročnik bo dela izvajal skladno z navodili proizvajalca stroja za izvedbo talnih označb, dobavitelj pa mora pri prvi izvedbi talnih označb nuditi naročniku strokovno tehnično podporo (predvideno dva dni) za uporabo dobavljenega materiala s strojem naročnika. Naročnik bo kvaliteto talnih označb preverjal v skladu z veljavnim pravilnikom, ki ureja prometno signalizacijo in prometno opremo na cestah z neodvisnim akreditiranim laboratorijem. Rezultati meritev morajo biti skladni z zahtevami iz Tabele 2 Poglavje 2 - Tehnične specifikacije in ponudbeni predračun. Strokovno tehnična podpora mora biti upoštevana v ponudbeni ceni. Odgovornost se ugotavlja skladno s pravili Obligacijskega prava.

Zahtevanih potrdil naročnik ne bo prilagal«,

– prošnjo:

- »Glede na to, da se naročnik v RD tega javnega naročila sklicuje na »Pravilnik o prometni signalizaciji in prometni opremi na cestah« ter zahteva za en razred višji »R« (veljavno R3, zahtevano R4) ter višjo » β « vrednost, nas zanima ali se bo ob meritvah upošteval 31. člen obstoječega pravilnika, ki opisuje vrednosti ter preverjanje ustreznosti in obnova označb in sicer točko (3), kopirano: »Če so posamezne izmerjene vrednosti obstoječih označb za več kot 20 odstotkov manjše od minimalnih vrednosti iz preglednice 17, se morajo označbe obnoviti.« Kot proizvajalec termoplastičnih materialov lahko po 20 letnih izkušnjah trdimo, da rezultati označb iz vroče plastike tekom treh let garancije nihajo navzgor in navzdol. Do največjega padca vrednosti pride po »zvoženju« nove označbe, ko steklene kroglice odpadejo. Večje kot so kroglice, hitreje odpadajo, zato se bolj izkušeni proizvajalci tudi poslužujejo steklenih kroglic z nižjo granulacijo, saj le-te dlje časa zagotavljajo takojšnjo »drop-on« refleksijo.

Poleg tega naročnika prosimo tudi, da jasno definira kakšno politiko merjenja bo imel na praktičnem primeru. Če bo nabavljal termoplastični material in po enem letu izvedel npr. 20 meritev na 20 različnih odsekih in bo na 18 odsekih dosežen zadovoljiv rezultat R4, na dveh odsekih pa bo rezultat nižji od pričakovanega. Bo naročnik pričakoval 20/20 uspešnih rezultatov vendar bo upoštevana 20% odstopanje vrednosti skladno s pravilnikom?»

pojasnilo z dodatkom št. 2 (odgovor št. 9):

- *»Naročnik bo za izvedbo meritev angažiral akreditiran laboratorij, ki bo skladno s standardi izvedel meritve karakteristik novih označb - inicialnih vrednosti in označb na prometnih površinah v času uporabe. Meritve bo akreditiran laboratorij izvedel na naključno izbranih reprezentativnih mestih (posebej obremenjena mesta niso reprezentativna). Izvajalec mora zagotoviti, da material za izvedene horizontalne označbe na vseh merjenih mestih izpolnjuje karakteristike iz javnega naročila. Določba tretjega odstavka 31. čl. Pravilnika o prometni signalizaciji in prometni opremi na cestah se upošteva, s tem, da se kot izhodišče za izračun 20 % odstopanja upoštevajo vrednosti iz Tabele 2 Poglavlja 2 – Tehnične specifikacije«,*
 - prošnjo:
 - *»Prosimo naročnika, če pojasni ali bo pri rezultatih meritev upošteval padce vrednosti talnih označb, ko se posipne kroglice za doseganje takojšnje refleksije zvozijo iz označbe in refleksija pade (tudi pod 200)? In pa, če bo upošteval odstavek 3) 31. člena pravilnika; kopirano: (3) Če so posamezne izmerjene vrednosti obstoječih označb za več kot 20 odstotkov manjše od minimalnih vrednosti iz preglednice 17, se morajo označbe obnoviti. Dobavitelji rabimo jasno sliko preverjanja, saj so zahtevane vrednosti znatno nad EU povprečjem in predstavljajo zelo visoko tveganje, talna označba je namreč retro-aktivna in vrednosti nihajo, glede na vreme, obrabo, starost, čistost, itn..skratka, naročnik ne more smatrati, da je granulat za določeno označbo "slabše kvalitete" v primeru slabih meritev, kot pa granulat istega dobavitelja, iz katerega označbe so OK in dosegajo sprejemljive vrednosti. Skladno z ZJN-3 mora dobavitelj jasno opredeliti zahtevane reference in pogoje ter način preverjanja le-teh, drugače bodo predmet revizijskega postopka. Trenutni principi preverjanja so preveč splošni.«*
- pa pojasnilo z dodatkom št. 2 (odgovor št. 11):
- *»Glej odgovor št. 9.«*

Ta pojasnila so postala del dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila (tretja poved iz prvega odstavka 67. člena ZJN-3).

Vlagatelj je navedel, da:

- je naročnik z dodatkom št. 1 bistveno spremenil točko 5.0. iz poglavja 2 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, ki se nanaša na tehnične specifikacije, posledice, ki jih je določil za izbranega ponudnika, pa niso skladne z 8. in 76. členom ZJN-3,
- dobavitelj v tem postopku javnega naročanja nastopa le kot dobavitelj materiala in ne tudi kot izvajalec talnih označb, saj bo naročnik sam s svojo opremo vgrajeval material, vendar kljub temu naročnik rezultate meritev, opravljenih na končnih izvedenih označbah, v celoti pripisuje dobavitelju, ne da bi bil dolžan izkazati, da so bile izpolnjene vse predpostavke za pravilno izvedbo del, da je bila priprava podlage ustrezna, da so bile temperature materiala, podlage in ozračja skladne s tehnološkimi zahtevami, da je bila debelina oziroma višina pik pri strukturnem nanosu pravilna, da so bile steklene kroglice pravilno vtsinjene ali da so bili parametri strojev in ravnanje operaterjev skladni s tehničnimi standardi SIST EN 1436 in SIST EN 1871,
- dobavitelj nima vpogleda v nobenega od teh ključnih parametrov izvedbe in ne more neposredno ali posredno vplivati na njihovo izpolnjevanje, na kar je bil naročnik opozorjen, vendar je naročnik navedel, da dokazil o usposobljenosti kadra ali ustreznih pogojih izvedbe ne bo predložil,
- določitev, da dobavitelj v celoti krije stroške reklamacije, vključno s stroški ponovne aplikacije oziroma nanosa, pomeni prenos celotnega izvedbenega rizika na dobavitelja blaga, tak prenos odgovornosti pa je v nasprotju s 76. členom ZJN-3,
- je naročnikova ureditev nepredvidljiva in finančno neobvladljiva, zato dobavitelju objektivno onemogoča pripravo ekonomsko vzdržne in konkurenčne ponudbe,

- naročnik z določbo, da dobavitelj krije vse stroške reklamacije brez kakršnekoli omejitve ali objektivnih kriterijev, ustvarja neomejeno in nepredvidljivo finančno obveznost, ki je v nasprotju s temeljnima načeloma transparentnosti javnega naročanja in sorazmernosti,
- rok treh delovnih dni za rešitev reklamacije je objektivno neizvedljiv in dodatno potrjuje nesorazmernost pogoja, hkrati pa ustvarja dvostransko neravnovesje, kar je v nasprotju s 7. členom ZJN-3,
- naročnik dobavitelju nalaga neomejeno in nepredvidljivo odgovornost za rezultate meritev izvedenih talnih označb, čeprav dobavitelj na njihovo izvedbo nima vpliva, zato takšen prenos odgovornosti ni povezan s predmetom javnega naročila, je nesorazmeren ter je v neskladju z 8. in 76. členom ZJN-3.

Naročnik je zlasti opozoril, da se sporni del dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila nanaša na izvedbeno fazo, ko so relevantna pravila obligacijskega prava, in vlagatelj opozarja na hipotetične položaje, sicer pa se je opredelil do posameznih vlagateljevih navedb in pojasnil, zakaj niso utemeljene.

Državna revizijska komisija ugotavlja, da se ureditev iz točke 5.0. iz poglavja 2 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila veže na izvedbeno fazo in torej v čas, ko je pogodba o izvedbi javnega naročila že sklenjena, ne pa na samo sodelovanje v postopku oddaje javnega naročila, zato za tolmačenje (ne)skladnosti ureditve iz točke 5.0. iz poglavja 2 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, ne more biti ključna ureditev iz 76. člena ZJN-3, ki ureja vprašanja pogojev za sodelovanje. ZJN-3 ureja le nekaj vprašanj, ki so povezana z izvedbo javnega naročila (gl. v tem smislu npr. tretje poglavje ZJN-3, členi od 93 do 96), pri čemer se nobeno vprašanje, ki jih vlagatelj odpira v tem delu zahtevka za revizijo, ne nanaša na ureditev iz členov 93 do 96 ZJN-3. S sklenitvijo pogodbe o izvedbi javnega naročila nastane obligacijsko razmerje in je mogoče posamezna vprašanja, ki so vezana na obligacijsko razmerje, razreševati v okviru splošne ureditve sklepanja in izvajanja pogodbenih razmerij, tj. glede na določbe Obligacijskega zakonika (Uradni list RS, št. 83/2001 s sprem.; v nadaljevanju: OZ), ki je predpis, ki vlagatelju, ki je subjekt slovenskega prava, ne more biti neznan. Državna revizijska komisija ni organ, ki bi reševal spore iz pogodbenih razmerij, temveč je to civilno sodišče (gl. 1. člen Zakona o pravdnem postopku, Uradni list RS, št. 26/99 s sprem.; v nadaljevanju: ZPP), ki bi v primeru spora lahko odločalo o ugovorih, ki jih kot dopustne v pogodbenem razmerju omogoča OZ. Ureditev iz dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila vlagatelju ne bi preprečevala uveljavljati ugovorov, da kršitev ni nastala zaradi njegovega ravnanja ali zaradi razlogov na njegovi strani, ureditev iz ZPP pa bi vlagatelju omogočala obrambo pred očitki o kršitvah, za katere bi bil vlagatelj menil, da zanje ni odgovoren. Vlagatelj je sicer navedel, da je naročnikova ureditev nepredvidljiva in finančno neobvladljiva, zato mu kot dobavitelju objektivno onemogoča pripravo ekonomsko vzdržne in konkurenčne ponudbe, vendar je Državna revizijska komisija upoštevala, da je naročnik v odgovoru št. 4 (gl. dodatek št. 1) navedel, da se odgovornost ugotavlja skladno z OZ, iz česar je razvidno, da tudi naročnik potrjuje, da ureditev iz dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila vlagatelju ne bi preprečevala uveljavljati ugovorov, da kršitev ni nastala zaradi njegovega ravnanja ali zaradi razlogov na njegovi strani, zato bi vlagatelj nosil finančne posledice le tistih kršitev, za katere bi bilo mogoče odgovornost pripisati njegovemu ravnanju ali razlogom na njegovi strani. Navedeno pa ne kaže, da bi bilo naročnikovo ravnanje, ki bi se sicer lahko zgodilo le med izvedbeno fazo, tisto, ki bi vlagatelju preprečevalo oblikovanje ponudbene cene, v kateri bi vlagatelj lahko vključil morebitne dodatne stroške zaradi naročnikovih upravičenih reklamacij. Res je sicer, da je naročnik v odgovoru št. 4 (dodatek št. 1) navedel, da naročnik ne bo izbranemu ponudniku prilagal potrdil (tu ni sicer jasno, ali se je naročnik omejil le na določena dokazila, ker se vprašanje nanaša poleg potrdil še na druga dokazila), vendar odgovornost za material, kar je element na strani izbranega ponudnika, ni odvisna od tega, ali bi naročnik izbranemu ponudniku priložil potrdila ali druga dokazila, temveč od tega, ali ima material zahtevane lastnosti ob dobavi, po vgradnji ipd. Drugo je sicer lahko vprašanje, ali je izbrani ponudnik dobavil material z

zahtevanimi lastnostmi, pa bi naročnik v določeni fazi izvedbe uveljavljal, da takih lastnosti ta nima, vendar bi morebitne spore v zvezi s tem pogodbeni stranki razreševali v skladu s pravili obligacijskega prava, ne pa javnega naročanja.

Državna revizijska komisija ugotavlja, da niti vlagatelju ni sporno, da se je seznanil s točko 5.0. iz poglavja 2 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila že pred potekom roka za predložitev ponudb prek objave dodatka št. 1, za katerega je naročnik zagotovil objavo tako na portalu javnih naročil kot v Dodatku k Uradnemu listu Evropske unije. Naročnikovo ravnanje je v tem smislu tudi transparentno (skladnost s 6. členom ZJN-3). Ob tem je iz točke 5.0. iz poglavja 2 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila razvidno, da naročnik te določbe ne bi uporabljal za različne ponudnike različno, saj določa enotno ureditev vprašanj za vsak gospodarski subjekt, ki bi postal izbrani ponudnik. V tem smislu ni kršitve enakopravne obravnave ponudnikov (7. člen ZJN-3), saj je naročnik vsem gospodarskim subjektom, ki se potegujejo za pridobitev tega javnega naročila, omogočil pridobitev tega javnega naročila tako, da bodo tudi pri izvedbi zanje veljali enaki pogoji. Res je sicer, da je vlagatelj izpostavil, da kratek rok za rešitev reklamacije, predstavlja kršitev 7. člena ZJN-3, vendar je naročnik določil rok za rešitev reklamacije določil v enaki dolžini za vse gospodarske subjekte, ki se potegujejo za to javno naročilo, zaradi česar kršitev 7. člena ZJN-3 ni podana. Vlagatelj v resnici s problematiziranjem 7. člena ZJN-3 pri roku za rešitev reklamacije ne uveljavlja neenake obravnave v razmerju z drugimi gospodarski subjekti, temveč v razmerju z naročnikom, kar pa ni materija 7. člena ZJN-3. Državna revizijska komisija dodaja, da je naročnik v sklepu št. 313/2025-MM-000240/2025-rev3 z dne 16. 12. 2025, str. 14, tretji odstavek, navedel, da *»predvideni rok za rešitev reklamacije v treh dneh (ali več) tudi ne vsebuje jasne zahteve, da mora biti napaka (reklamacija) v tem času tudi odpravljena. V konkretnem primeru se skladno s pravili obligacijskega prava nejasna določba razlaga v korist ponudnika«*, iz česar izhaja, kako naročnik tolmači to določbo, tolmačenje pa ni tako, da bi postavljalo vlagatelj v slabši položaj. Ob takem izhodišču, ko naročnik uveljavlja, da ta določba ne določa časa odprave reklamacije, bi se v morebitnem primeru potrebe odpravljanja reklamacije primer tolmačil skladno s pravili OZ, ki razrešujejo tudi tako vprašanje, pa tudi druga vprašanja, ki so povezana s tem vprašanjem.

Upoštevajoč vse navedeno Državna revizijska komisija ni mogla ugotoviti, da je zahtevek za revizijo v delu, ki se nanaša na točko 5.0. iz poglavja 2 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, utemeljen.

Državna revizijska komisija tako povzema, da je zahtevek za revizijo v delu utemeljen, zato mu je skladno z drugo alineo prvega odstavka 39. člena ZPVPJN ugodila tako, da je razveljavila vse elemente referenčnega pogoja in načina dokazovanja izpolnjevanja referenčnega pogoja, kot izhajajo iz točke 5.2 d) iz poglavja 1 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, v preostalem delu pa ga je zavrnila.

Skladno z drugo povedjo iz tretjega odstavka 39. člena ZPVPJN daje Državna revizijska komisija naročniku napotke za pravilno izvedbo postopka v delu, ki je bil razveljavljen.

Če se bo naročnik odločil, da ponovno določi referenčni pogoj in dokazila, bo te elemente moral določiti tako, da bo upošteval omejitve in zahteve iz tistih pravil ZJN-3, ki urejajo to materijo, morebitne druge pogoje in dokazila pa skladno s tistimi pravili ZJN-3, ki urejajo to drugo materijo. Pri teh ravnanjih mora naročnik zagotoviti upoštevanje temeljnih načel, med drugim tistih iz 6., 7. in 8. člena ZJN-3.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 1. točke izreka tega sklepa.

Vlagatelj je uspel z dvema sklopoma očitkov od treh, zato mu Državna revizijska komisija v tem razmerju upošteva prvi, drugi in tretji odstavek 70. člena ZPVPJN ter skladno z Odvetniško

tarifo (Uradni list RS, št. 2/2015 s sprem.; v nadaljevanju: OT) in Sklepom o spremembi vrednosti točke (Uradni list RS, št. 22/2019), ob upoštevanju okoliščin primera, kot potrebne priznava:

- takso v višini 4.000 eurov,
- stroške za sestavo zahtevka za revizijo (tarifna številka 44/1 OT) v priglašeni višini 4.000 točk, kar znaša 2.400 eurov, ki povečani za 22 % DDV znašajo 2.928 eurov,

in

- izdatke (tretji odstavek 11. člena OT) od 4.000 točk v višini 30 eurov (20 + 30 točk), povečani za 22 % DDV, kar znesse 36,60 eurov,

kar skupaj znesse 6.964,60 eurov, dve tretjini tega zneska pa 4.643,07 eurov, slednji znesek pa je naročnik dolžan vlagatelju povrniti v 15 dneh po vročitvi tega sklepa, po izteku tega roka pa z zakonskimi zamudnimi obrestmi do plačila.

Državna revizijska komisija vlagatelju ni priznala priglašениh stroškov odvetniških storitev za »sestaneke s stranko 2 uri« (tarifna številka 43/1 OT; vlagatelj se sicer sklicuje na 39/1 OT, ki se ne nanaša na te stroške) in »pregled listin in dokumentacije 2 uri« (tarifna številka 43/2 OT; vlagatelj se sicer sklicuje na 39/2 OT, ki se ne nanaša na te stroške), saj to nista samostojni storitvi v smislu tarifnih številk 43 OT, temveč so to stroški, ki so že zajeti v strošku odvetniške storitve za sestavo zahtevka za revizijo (tarifna številka 44/1 OT).

Vlagatelj je povrnitev stroškov priglasil tudi v vlogi z dne 19. 12. 2025, vendar mu jih Državna revizijska komisija ni priznala, ker vsebina iz nje ni bila v ničemer bistvena za rešitev zadeve.

Upoštevajoč navedeno je Državna revizijska komisija zavrnila vlagateljevo zahtevo za povrnitev stroškov nad priznanim zneskom 4.643,07 eurov.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 2. točke izreka tega sklepa.

Pravni pouk:

Zoper to odločitev o zahtevku za revizijo ni dovoljen upravni spor po 39.a členu ZPVPJN.

Predsednik senata:
Samo Červek, univ. dipl. prav.,
predsednik Državne revizijske komisije

Vročiti (na portalu eRevizija):

- naročnik,
- vlagatelj,
- Republika Slovenija, Ministrstvo za javno upravo.

Vložiti:

- v spis zadeve, tu.